

“ಈ ಬಾರಿ ನಡುವೆ ಮಳೆ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ, ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ನಂತರ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಿಸಿಲಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಇಳುವರಿ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸೇವಾದ 15000 ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ 8000 ಸದಸ್ಯರು ಜಮೀನನ್ನು ಲೀಸ್ ಮೇಲೆ ಪಡೆದು, ಉಪ್ಪಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವವರು. ಇನ್ನುಳಿದ 7000 ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಜಮೀನಿಲ್ಲ, ಅವರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬೇರೆಯವರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ತಯಾರಿಕೆ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು. ಈ ಸಲ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಟನ್ ಉಪ್ಪಿಗೆ 400ರಿಂದ 550 ರೂಪಾಯಿ ದೊರೆತಿದೆ” ಎಂದು ಸೇವಾದ ಧ್ಯಾನದತ್ತ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದ ಸಂಚಾಲಕ ಹೀನಾ ದವೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಛೋಟಾ ರಣ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅಂದಾಜು 25 ಲಕ್ಷ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಉಪ್ಪು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಾರಿ ಕಚ್ಚಾ ಭಾಗದ ಸಾತಲ್‌ಪುರ ಹಾಗೂ ಅಡೇಸರ ಭಾಗದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಗರಿಯಾಗಳಿಗೆ ರಣ್ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆ ಭಾಗದ ಅಗರಿಯಾಗಳ ಊಟದ ತಟ್ಟೆಯಿಂದ ಅನ್ನವನ್ನೇ ಕಸಿಯಲಾಗಿದೆ. ಆಗೀಗ ಸಿಕ್ಕ ಕೂಲಿಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅರೆಹೊಟ್ಟೆ ಉಂಡು ಬದುಕು ದೂಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಉಪ್ಪಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯೂ ಕುಸಿದಿದ್ದು, 20 ಲಕ್ಷ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಮಾತ್ರ ಉಪ್ಪು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿದೆ.

ಸಾಣಿಕಟ್ಟೆ ಉಪ್ಪಿಗೆ ಸರಿಸಾಟಿಯುಂಟೇ?

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಗೋಕರ್ಣದ ಸಾಣಿಕಟ್ಟೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ತಯಾರಾಗುವ ಬಂಗಾರಬಣ್ಣದ ಉಪ್ಪಿಗೆ ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಘನಾಶಿನಿ ನದಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಅಳವೆಯಿಂದ ಉಪ್ಪಿನ ನೀರನ್ನು ಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಹಾಯಿಸಿ ಉಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಗದ್ದೆಗಳ ಮಣ್ಣು ಎಷ್ಟು ಲವಣಯುಕ್ತವೆಂದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ಣ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬಣ್ಣ ಹೊಂಬಣ್ಣಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಜಾಸ್ತಿ. 1720ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ದಾಖಲೆಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಉಪ್ಪು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ದೊರೆಯಬೇಕು, ಅಗತ್ಯ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು “ನಾಗರಬೈಲ್ ಸಾಲ್ಟ್ ಓರ್ನರ್ಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ಸ್” ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದು 1952ರಲ್ಲಿ. ಅದರ ಕಚೇರಿ, ಉಪ್ಪಿನ ಗೋಡಾನ್ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಣಿಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಜನವಸತಿಯಿಲ್ಲದ ನಾಗರಬೈಲಿನಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನಗದ್ದೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಬಿದರಗರೆ, ಕಡಮೆ, ಗೊನೆಹಳ್ಳಿ,

ತೊರ್ಕೆ, ಬಂಕೊಡ್ಲು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

‘ನಾಗರಬೈಲು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ’ದಲ್ಲಿ ಈಗ ಸುಮಾರು 350 ಸದಸ್ಯರಿದ್ದು, ಅವರೆಲ್ಲರ ಜಮೀನು ಸೇರಿದರೆ 400 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನ ಗದ್ದೆಗಳಿವೆ. ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಉಪ್ಪಿನ ಗದ್ದೆಯ ಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತು ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಆಗೇರ ಸಮುದಾಯದವರು.

ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ನಂತರ ಉಪ್ಪಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಶುರುವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದ್ದ ಮಳೆಯ ನೀರನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ಲೂಸ್ ಗೇಟ್ ಮೂಲಕ ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಒಟ್ಟು 400 ಎಕರೆ ನೆಲವನ್ನು ಒಣಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲು, ಕಳೆ ಇತ್ಯಾದಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತು ತೆಗೆದು, ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭಾಗದ್ದು ಘಜನಿ ನೆಲ, ಅಂಟುಮಣ್ಣು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನೆಲ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೆತ್ತಗಿದ್ದಾಗ, ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಆಗೆರಿಗಳು ಅಂಗಾಲಿನಿಂದ ತುಳಿದು ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೆಟ್ಟಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಮುದ್ರದ ಉಬ್ಬರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಯ ಹಾಗಿರುವ, ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರುವ ರಿಸರ್ವಾಯರ್ ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಹಾಯಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕೆಲಸ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ಉಪ್ಪಿನ ಸಾಂದ್ರತೆ (ಡೆನ್ಸಿಟಿ) 2.5ರಿಂದ 3 ಡಿಗ್ರಿ ಇರಬೇಕು.

ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ರಿಸರ್ವಾಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಉಪ್ಪಿನ ನೀರನ್ನು ಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಬಿಡಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗದ್ದೆಗಳು ಜಿಗ್‌ಜಾಗ್ ಮಾಡರಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲಿನ ಗದ್ದೆಗೆ ಬರುವ ನೀರು ಸ್ವಲ್ಪ ಲವಣಾಂಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಎರಡನೇ ಗದ್ದೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೂರನೇ ಗದ್ದೆಗೆ, ಹೀಗೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನ ತಾಟು ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೆಯ ತಾಟಿಗೆ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಉಪ್ಪಿನ ಡೆನ್ಸಿಟಿ 24 ಡಿಗ್ರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯ ತಾಟಿನಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಹರಳುಗಟ್ಟಲು ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ.

ಜೋಪಡಿಯ ಒಳಗಿನ ಸ್ಥಿತಿ ರೈತರ ಬದುಕಿಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿಯುವಂತಿದೆ